

СЕКЦИЈА ЗА ЗООНОЗЕ
СРПСКО ВЕТЕРИНАРСКО ДРУШТВО
ВЕТЕРИНАРСКИ СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИ ИНСТИТУТ “НИШ”

ХVII СИМПОЗИЈУМ ЕПИЗООТИОЛОГА И ЕПИДЕМИОЛОГА

(ХVII Епизоотиолошки дани)

ЗБОРНИК КРАТКИХ САДРЖАЈА - BOOK OF ABSTRACTS -

Хотел "Tami Residence" - Ниш
23 - 24. април 2015. год.

Издавач / Publisher

Секција за зоонозе / Section for Zoonoses
Српско ветеринарско друштво / Serbian Veterinary Society

за Издавача / for the Publisher

Проф др Брана Раденковић Дамјановић

Главни и одговорни уредник / Editor in Chief

Др Тамаш Петровић, виши научни сарадник

Технички уредник / Technical Editor

Др Тамаш Петровић, виши научни сарадник

Штампа / Printed

SAGITTARIUS D.O.O. *Суботица*

Тираж / Copies: 250 примерака

ISBN

ОРГАНИЗАТОРИ / ORGANISERS

СЕКЦИЈА ЗА ЗООНОЗЕ СВД
ВЕТЕРИНАРСКИ СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИ ИНСТИТУТ “НИШ”

СУОРГАНИЗАТОРИ и ПОКРОВИТЕЉИ / CO-ORGANISERS

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
УПРАВА ЗА ВЕТЕРИНУ
РЕГИОНАЛНИ ОДБОРИ ВЕТЕРИНАРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ
НИШАВСКОГ, ЈАБЛАНИЧКОГ, ПЧИЊСКОГ, ТОПЛИЧКОГ И ПИРОТСКОГ ОКРУГА

ГЕНЕРАЛНИ СПОНЗОР / GENERAL SPONSOR

IDEXX

СПОНЗОРИ / SPONSORS

EKOSAN d.o.o
VETERINARSKI ZAVOD SUBOTICA a.d.
ALFA GENETICS d.o.o.
VIVOGEN d.o.o.
MARLO FARMA d.o.o
KRKA-FARMA d.o.o. Beograd
VETERINA.INFO

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОДБОР / ORGANIZING COMMITTEE

Председник: др Тамаш Петровић
Секретари: др Милош Петровић, Зоран Раичевић, проф. др Брана Раденковић-Дамњановић
Технички секретар СВД-а: Катарина Вуловић

ПРОГРАМСКИ И НАУЧНИ ОДБОР / SCIENTIFIC COMMITTEE

Тамаш Петровић, Мирослав Валчић, Будимир Плавшић, Иван Павловић, Соња Радојичић, Зоран Дебељак, Милош Петровић, Миланко Шеклер, Сава Лазић, Александар Поткоњак, Милена Живојиновић, Весна Милићевић, Снежана Радивојевић, Бојана Гргић, Драгана Димитријевић, Снежана Медић, Алмедина Зуко, Иван Топлак, Љубо Барбић

СЕКРЕТАРИЈАТ / SECRETARIAT

Александар Живуљ, Миланко Шеклер, Александар Томић, Тибор Молнар, Ђорђе Јанку, Мирољуб Дачић, Славонка Стокић Николић, Слободан Станојевић, Слободан Максимовић, Драган Рогожарски, Милена Живојиновић, Милијана Нешковић, Братислав Кисин, Зоран Раичевић, Владимир Полачек, Ненад Јовановић, Бранка Видић, Бојана Гргић, Снежана Радивојевић, Божидар Љубић, Снежана Медић, Влада Теодоровић, Миленко Стеванчевић, Будимир Плавшић, Јелица Узелац, Мирослав Ћирковић, Добрила Јакић-Димић, Дарко Бошњак, Мишо Коларевић, Милица Лазић, Марко Филиповић, Милош Петровић, Зоран Рашић, Слободан Илић, Љубомир Милић, Петар Миловић, Миодраг Николић, Дејан Лаушевић, Драго Недић, Томислав Киш, Боико Ликов, Илија Тачев, Дине Митров, Славчо Мреношки, Теуфик Голетић.

ПРЕВАЛЕНЦИЈА КАРДИОВАСКУЛАРНЕ ДИРОФИЛАРИОЗЕ ПАСА НА ПОДРУЧЈУ БЕОГРАДА

Предраг Степановић^{1*}, Тамара Илић², Санда Димитријевић²

¹ Факултет ветеринарске медицине, Катедра за болести копитара, месоједа, живине и дивљачи, Београд, Србија

² Факултет ветеринарске медицине, Катедра за паразитологију, Београд, Србија

* Контакт особа: pedja@vet.bg.ac.rs

Кратак садржај

У последњих пет година у клиничкој патологији паса на подручју Републике Србије забележена је велика експанзија кардиоваскуларне диروفилариозе, чији је узрочник *Dirofilaria immitis*. Ова нематода доводи до значајног функционалног оштећења срца и зато за псе има већи патолошки значај од других врста филарија (*D. repens* и *Acanthocheilonema* syn. *Dipetalonema reconditum*). Непосредно протицање две реке на подручју Београда и велики број канала који имају функцију одбране од поплава, чини овај проблем епизоотиолошки још значајнијим. Климатске промене, присуство ваздушне и речне луке, велика флукуација људи и робе, стварају додатне могућности за убрзано ширење обољења. Истраживање је спроведено на територији Београда, у периоду од 2010. до 2014. године, код 25 службених и 50 власничких паса, оба пола, старости од 1-15 година, који су држани под контролисаним условима живота. Циљ истраживања је био утврђивање преваленције кардиоваскуларне диروفилариозе испитиваних паса, одређивање фактора који утичу на појаву, одржавање и ширење *D. immitis* и осмишљавање предлога терапије и одговарајућих мера превенције ове нематодозе. За детекцију микрофиларија у периферној крви паса коришћен је модификовани Кнотт-ов тест, а за дијагностику адултних облика комерцијални китови (*Vetall CHW Ag test kit, Korea* и *Witnes Dirofilaria Symbiotic Europe, France*). Утврђена је висока преваленција *D. immitis* од 40,00% код службених и 68,00% код власничких паса, из чега се може закључити да је територија града Београда ново потенцијално ендемско подручје ове филариозе. Располагање новим епизоотиолошким подацима представља смерницу, која ће олакшати избор одговарајућих мера за сузбијање и обезбедити адекватан приступ лечењу већ оболелих животиња. Овакав приступ је од изузетног значаја, с обзиром да је инфекција врстом *D. immitis* забележена код паса свих узраста, као и да постоји могућност њеног ширења у сва подручја Србије која представљају биотопе за комарце.

Кључне речи: пас, *Dirofilaria immitis*, преваленција, дијагностика, терапија, Београд

Захвалница: Приказани резултати испитивања су из оквира пројекта TR31084 и 173001, Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

PREVALENCE OF THE CARDIOVASCULAR DIROFILARIOSIS IN THE BELGRADE CITY

Predrag Stepanović^{1*}, Tamara Ilić², Sanda Dimitrijević²

¹ Faculty of veterinary medicine, Belgrade, Serbia Department for hoof, small animals poultu and wild animal diseases,

² Faculty of veterinary medicine, Belgrade, Serbia Department for parasitology

* corresponding author: pedja@vet.bg.ac.rs

Summary

In the last five years, in the Republic of Serbia in clinical pathology of the dogs we notice a major increase in cardiovascular dirofilariosis caused by *Dirofilaria immitis*. According this nematodosis causes a significant functional impairment of the heart, it has a greater pathological significance than other types of filaries (*D. repens* and *Acanthocheilonema* syn. *Dipetalonema reconditum*). Direct flow of two rivers in the Belgrade area, and a large number of channels for flood control, makes this problem of more epizootiological importance. Climate changes, the presence of air and river ports, a high turnover of people and goods, together are creating additional opportunities for the rapid spread of the diseases. The research was conducted on the territory of city of Belgrade, in the period from 2010 to 2014, with 25 official (police) and 50 dogs from private owners, of both sexes, aged 1-15 years, who were kept under controlled conditions of life. The aim of the study was to determine the prevalence of cardiovascular dirofilariosis in tested dogs, to investigate all the factors that have impact on influence, maintenance and expansion of *D. immitis* and to devise proposals for therapy and appropriate measures for the prevention of this nematodosis. For the detection of microfilariae in the peripheral blood, was used the modified Knott's test, but for diagnostics of adult forms we acquire commercial kits (Vetall CHW Ag test kit, Korea and Witnes Dirofilaria Symbiotic Europe, France). There was a high prevalence of *D. immitis* of 40.00% in official and 68.00% in the private owners dogs, suggesting that the territory of the city of Belgrade is potentially new endemic area of filariosis. Disposing with new epizootic data could represent a guideline, which will facilitate the selection of appropriate control measures and provide adequate access to treatment of already infected animals. This approach is of the great importance, since the infection with *D. immitis* was observed in dogs of all ages, as well as the possibility of its expansion in all areas of Serbia which are representing biotope for mosquitoes.

Keywords: *Dirofilaria immitis*, prevalence, diagnostic, therapy, Belgrade

This study was supported the Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia, Project No. TR31084 and Project No. 173001